

Dr. Beeker

Euthanasie valt ook voor arts zwaar

Een tijdje geleden heb ik een stukje geschreven over euthanasie. Het ging onder andere over de gedachten en gevoelens die je daar als arts bij hebt en hoe het vaak navigeren is tussen de actieve levensbeëindiging en het natuurlijk beloop. Haastige lezers meenden opgemerkt te hebben dat ik tegen euthanasie zou zijn en dat leverde nogal wat reacties op.

Dat is zeker niet het geval, ik ben in de afgelopen jaren meerdere keren actief betrokken geweest bij euthanasie en zal dat ook wel blijven. De reden dat ik dit stukje schreef, was het feit dat de gemeentelijk lijkschouwer, die bij de laatste keer langs kwam, mij vertelde dat hij was gestopt als huisarts omdat hij er zelf niet meer tegen kon. Hij had dat eerst opgelost door in geval van een euthanasie-verzoek zijn collega te vragen. Hij begeleidde dan wel de zieke tot het feitelijk sterven, maar de handeling werd door zijn collega verricht. Het was op dat moment dat ik me realiseerde, dat ik niet de enige ben bij wie het uitvoeren van euthanasie zwaar valt.

De vorige keer heb ik beloofd nog wat over de feitelijke uitvoering te vertellen. Daar gaan we:

Het begint met een zieke die zich na verloop van tijd realiseert dat hij/zij niet meer beter zal worden. Dat realiseren komt met de tijd, eerst wil je nog overleven en je hoopt te herstellen, maar na verloop van tijd komt toch het besef dat dat niet meer gaat lukken.

De zieke begint zich te oriënteren op het onderwerp en raadpleegt zijn huisarts. Meestal raad ik mensen aan om lid te worden van de vereniging voor vrijwillige euthanasie, je krijgt dan een aantal wilsbeschikkingen opgestuurd en daarin kan je aangeven op welk moment je wilt afzien van behandeling en je krijgt een schriftelijk verzoek tot het verrichten van euthanasie. Een kopie van de ingevulde documenten bewaar ik in mijn archief. Huisartsen houden van alles bij in hun computer systeem (Emd = Elektronisch Medisch Dossier), ik houd natuurlijk het verloop van de ziekte bij, maar registreer ook op welk moment er voor het eerst over euthanasie gesproken is.

Wordt de gedachte aan euthanasie concreter, dan moet ik in eerste instantie samen met de zieke beoordelen of er inderdaad sprake is van uitzichtloos en ondraaglijk lijden. Maar er zijn meer zorgvuldigheidscrite-

teria waaraan ik moet voldoen; -De zieke moet wilsbekwaam zijn, het verzoek moet vrijwillig en bij volledig bewustzijn worden gedaan. -De zieke moet volledig zijn geïnformeerd over het verloop van de ziekte en de behandelmogelijkheden. -De zieke moet overtuigd zijn dat er voor het lijden geen andere redelijke optie is dan euthanasie.

Als je zo die punten naleest zijn er nogal wat zwakke kanten. Voorbeeld; mensen met longkanker zijn altijd bang uiteindelijk te stikken, in werkelijkheid gebeurt dat bijna nooit. Zou ik de patiënt kunnen overtuigen daar niet bang voor te zijn, dan is het lijden misschien niet meer ondraaglijk. Of ik geef een pilletje tegen dat soort angsten en dan is die vrees ook niet meer zo actueel. Zo zie je dat het verzoek tot euthanasie niet alleen wordt bepaald door de zieke maar ook door de ziekte en door ervaringen van arts en patiënt. Als de patiënt morfine krijgt tegen de pijn wordt hij daar suf van, is hij dan nog wel wilsbekwaam?

Nadat aan deze criteria is voldaan, wordt de hulp van een tweede arts ingeroepen. Slechts als deze de uitzichtloosheid en ondraaglijkheid erkent kan er tot euthanasie worden overgegaan. Vroeger waren het vaak collega's die elkaar hielpen; in Mijdrecht vroeg ik een collega huisarts en

die maakte een rapport. Tegenwoordig is er een apart bureau voor deze tweede mening, het bureau Scen. Sinds 1997 heeft de KNMG een flink aantal artsen opgeleid voor hulp in de terminale fase, dat kan gaan over medicatie adviezen maar ook over een tweede mening bij euthanasie. Scen staat voor steun en consultatie in Nederland. De Scen arts komt op verzoek langs bij de patiënt en schrijft een rapport over de de uitzichtloosheid en ondraaglijkheid van het lijden, ook toetst hij of er aan alle criteria is voldaan.

Is dit gedaan dan wordt er een afspraak gemaakt voor het feitelijk verrichten van de euthanasie. De apotheek maakt een speciale doos waarin twee medicijnen en een aantal spuitjes en naalden. Er worden twee medicijnen gebruikt die intraveneus (in de ader) worden ingespoten. Het eerste is Thiopental, dat is een barbituraat. Barbituraten werden vroeger als slaapmedicijnen gebruikt, maar tegenwoordig niet meer voorgeschreven. Ze zorgen voor een diepe slaap en voor verslapping van alle spieren (ook de ademhalingspijpen). Daarna wordt Pavulon gespoten, dat ook wel bekend is als het pijltjesgif (curare) en zorgt voor een uitval van alle spieren, dus ook de hartspier. In feite stopt hiermee het hart en dus de circulatie.

Nadat de huisarts de dood heeft vastgesteld, moet hij dit melden bij de gemeentelijk lijkschouwer. Er is namelijk geen sprake van een natuurlijke dood. De gemeentelijk lijkschouwer zal binnen korte tijd langs komen. Voor het bezoek van de lijkschouwer moeten een aantal documenten op orde zijn; - Het Emd van de huisarts zal, voor zover het betrekking heeft op de ziekte en het sterven, gekopieerd moeten worden. - Een vragenlijst van zo'n 65 vragen moet worden ingevuld, in deze lijst komen de criteria aan de orde, maar ook de vraag wanneer er voor het eerst over euthanasie werd gesproken en de gebruikte medicatie, enz. Met zo'n formulier kan je beter al van te voren beginnen, invullen kost een aantal uur. - De tweede mening van de Scen arts en zijn rapport moeten klaar liggen. - Het feitelijk euthanasieverzoek (van de Nederlandse vereniging van vrijwillige euthanasie) moet ingevuld klaar liggen. - De huisarts dient een formulier te ondertekenen dat hij de dode heeft geschouwd, maar dat hij geen verklaring voor natuurlijke dood kan afgeven.

De lijkschouwer toetst nu of alle

formulieren aanwezig zijn en of ze correct zijn ingevuld en daarna zal hij de dood vaststellen. Voor de familie is daarmee de zaak af, het verloop is nu niet anders dan bij een natuurlijke dood. Het handelen van de huisarts wordt hierna nog door een commissie beoordeeld en de leden daarvan kunnen nog aanvullende vragen of opmerkingen hebben. Het is al met al best wel een papierwinkel. De laatste keer dat ik euthanasie heb verricht, was het dossier ruim twee centimeter dik. Uiteindelijk zal de toetsingscommissie beslissen of alles volgens de regels is verlopen, de huisarts ontvangt een brief waarin wordt aangekondigd dat er wordt afgezien van vervolging. Want boven alles is de huisarts de veroorzaker van een onnatuurlijke dood, als hij zich niet aan de regels houdt, kan hij dus vervolgd worden voor dood door schuld.

Ik ben altijd weer blij als ik het ontlastende briefje van de toetsingscommissie binnen heb!

Jaco Beeker
info@drbeeker.nl
www.drbeeker.nl

Kort Nieuws

Gratis bloedsuiker-test in de apotheek

De maand november staat bij apotheken in het teken van diabetes. Op 15 november start de Diabetesweek in uw apotheek. Iedereen met een verhoogd risico op diabetes kan van 15 november tot en met 20 november naar de apotheek De Ronde Venen komen om gratis hun bloedsuikerwaarde te laten testen.

Op dit moment zijn er 250.000 mensen in Nederland die diabetes hebben, maar het nog niet weten. Om deze mensen op te sporen en om diabetes onder de aandacht te brengen, organiseren de Nederlandse apotheken de Diabetesweek in de apotheek. Tijdens deze week kunnen mensen met een verhoogd risico op diabetes type 2 gratis hun bloedsuikerwaarde laten testen. De risicotest van 'Kijk op Diabetes' bepaalt of mensen een verhoogd risico hebben. Deze test kunt u doen in de apotheek of op www.kijkopdiabetes.nl. Heeft u een verhoogd risico, dan kunt u door middel van een klein vingerprikje de bloedsuikerwaarde laten testen. In korte tijd weet u waar u aan toe bent. In principe hoeft u geen afspraak te maken voor het testen van uw bloedsuikerwaarde. Het is ook niet noodzakelijk dat u nuchter bent voor de test.

Meer weten over Diabetes? Vraag het de apotheker!
Apotheek De Ronde Venen, Hoofdweg 6a, Mijdrecht, 0297-285163
Openingstijden: Maandag t/m vrijdag: 08.30 uur-12.30 uur en 13.30 uur-17.30 uur.

Kort nieuws

Abcoude 6 november Landelijke Natuurwerkdag

Op zaterdag 6 november gaan duizenden vrijwilligers aan de slag op de landelijke Natuurwerkdag, die dit jaar voor de tiende keer plaats vindt. Deelnemers gaan gewapend met zagen, harken en schoppen wilgen knotten, takkenrillen aanleggen en poelen schoonmaken. Landschap Erfgoed Utrecht en de Landschap Werkgroep Abcoude doen een oproep aan alle mensen die Abcoude weer een stukje mooier willen maken. Op www.LWAB.nl vind je meer informatie. Aanmelden kan ook op de website of middels onderstaand e-mailadres. Traditioneel start op de natuurwerkdag ook het werkseizoen voor de Landschapwerkgroep Abcoude. Gein Noord, ter hoogte van de batterijen, is de locatie waar dit jaar gehakt en gezaagd gaat worden. Wilgen knotten, Elzen afzetten en alles op bossen langs de weg leggen zodat de versnipperaer het kan oppakken.

Leef je uit en win een uitje
Iedereen die dit jaar naast zichzelf ook vrienden of familieleden opgeeft, maakt dit jaar kans op een geheel verzorgd, ontspannen natuur-uitje in de provincie Utrecht. Je maakt kans op een Klompenpaden arrangement: een overnachting naast de Grebbelinie in een liniehut bij De Boerenstee, inclusief de Klompenpaden route Oudenhorsterpad. Maar dat is nog niet alles: Staatsbosbeheer biedt ook een prachtige landelijke prijs aan. Zo kan je na het 'zwaarste zaterdagmiddaguitje' van het jaar in alle rust genieten van het Nederlandse landschap.

Verzamelen om 09.00 uur in het Gein (noord) ter hoogte van de Batterijen. Warme koffie staat klaar voor een goede start. De inwendige mens wordt verzorgd door de Landschapwerkgroep Abcoude maar zorg zelf voor de buitenkant met stevige waterdichte schoenen en warme kleding.

Voor vragen over de dag kun je contact opnemen met de locatiecoördinator Kooos van der Weijde, kooos@lpretail.nl of 0654684793.

11 november jubileumviering

Kom en zie
15 jaar

Vanaf 19:15 uur bent u van harte welkom in de Evangelische Boekwinkel te Wilnis

www.boekhandelkomezie.nl

Speciaal voor dit jubileum een lezing door topauteur Joke Verweerd

Joke Verweerd zal op 11 november aanstaande om 19:30 uur een lezing geven over het schrijven en in het bijzonder vertellen over haar nieuwste roman 'Stuifzand'. Haar boek is in de winkel te verkrijgen en zal tijdens deze avond worden gesigneerd door de schrijfster zelf.

Kom en luister!

Nieuw bij Kom en Zie: de Luisterunit

Evangelische Boekwinkel
- Kom en Zie -
Herengweg 1&4
Wilnis